

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 stycznia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił P. B. prawa do wypłaty odsetek od przyznanej mu na mocy wyroku sądowego z dnia 22 września 2015 roku renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego decyzję o przyznaniu renty z tytułu niezdolności do pracy wydano po wyjaśnieniu ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji – udzielenia przez wnioskodawcę informacji niezbędnej do wydania decyzji. (decyzja k 147/148 akt ZUS)

W dniu 2 marca 2016 roku P. B. odwołał się od powyższej decyzji wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa odsetek ustawowych od dnia 2 września 2014 roku od poszczególnych rat renty z tytułu niezdolności do pracy należnych za okres od dnia 1 lipca 2014 roku do dnia zapłaty. W uzasadnieniu wskazał, że wszystkie okoliczności będące podstawą do wypłaty renty z tytułu niezdolności do pracy były znane organowi rentowemu już na etapie przedsądowym. (odwołanie k 2-4)

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 1 kwietnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych – I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. (odpowiedź na odwołanie k 7-8)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 maja 2014 roku P. B. złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. (wniosek k 91/92 akt ZUS)

Lekarz Orzecznik ZUS w dniu 10 czerwca 2014 roku wydał orzeczenie stwierdzające, że wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy do dnia 30 czerwca 2015 roku. (orzeczenie k 95/96 akt ZUS)

Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 27 czerwca 2014 roku orzekła, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy. (orzeczenie k 103/104 akt ZUS)

Decyzją z dnia 7 lipca 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych – I Oddział w Ł. odmówił wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wskazując, że orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 27 czerwca 2014 roku ubezpieczony nie został uznany za niezdolnego do pracy. (decyzja k 105/106 akt ZUS)

Wnioskodawca odwołał się od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego w Łodzi. (niesporne)

W trakcie postępowania sądowego w sprawie określenia czy wnioskodawca jest zdolny do pracy wypowiedział się biegły sądowy lekarz chirurg ortopeda, który swą opinię oparł na badaniu wnioskodawcy oraz dokumentacji zawartej w aktach rentowych. (opinia biegłego sądowego M. S. k 14, k 97-100 akt VIII U 2831/14)

Wyrokiem z dnia 22 września 2015 roku, wydanym w sprawie VIII U 2831/14 Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2014 roku do 31 maja 2018 roku, w uzasadnieniu wskazując na potwierdzoną opinią biegłego lekarza chirurga ortopedy całkowitą niezdolność do pracy wnioskodawcy. (wyrok wraz z uzasadnieniem k 112 - 113 akt sprawy VIII U 2831/14 załączonych do akt sprawy)

Wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi roku doręczono organowi rentowemu w dniu 9 października 2015 roku. (potwierdzenie odbioru k 121 akt VIII U 2831/14 załączonych do akt sprawy)

Decyzją z dnia 17 listopada 2015 roku pozwany organ rentowy, wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego z dnia 22 września 2015 roku, ponownie ustalił P. B. rentę z tytułu niezdolności do pracy za okres od dnia 1 lipca 2014 roku do 31 maja 2018 roku, ustalając jej płatność na 20 dzień każdego miesiąca oraz wysokość wyrównania za okres od 1 lipca 2014 roku do 30 listopada 2015 roku na kwotę 13.586,66 złotych. (decyzja k 127/128 akt ZUS)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie powołanych dowodów z dokumentów, niespornych między stronami.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Istotą niniejszej sprawy był zasadność żądania wypłaty odsetek za okres opóźnienia w wypłacie renty z tytułu niezdolności do pracy.

Zgodnie z brzmieniem art.85 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 roku, poz.963), jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy jednak to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Przepis ten stanowi o okolicznościach, za które organ nie ponosi odpowiedzialności, a więc okolicznościach od niego niezależnych. Niewystarczające jest więc wykazanie wyłącznie braku winy w odmowie wypłaty świadczenia, ale konieczne jest także stwierdzenie, że po stronie organu rentowego nie występowały żadne okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność.

Przepis art.118 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku poz. 887), obliguje z kolei organ rentowy do wydania decyzji ustalającej prawo do świadczenia w terminie 30-dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności, niezbędnej do wydania tej decyzji. Termin ten jest zachowany, jeśli organ rentowy wyda decyzję w ciągu 30 dni od dnia wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, pod warunkiem wszakże, że organ nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Nietrafnie przyjmuje organ rentowy, że w sprawie niniejszej decydująca dla oceny czy pozwany opóźnił się z wydaniem decyzji, jest data wpływu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi ustalającego wnioskodawcy prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W sprawie tej Sąd Okręgowy dopuścił m.in. dowód z opinii biegłego sądowego lekarza chirurga ortopedy, który opierając się na badaniu bezpośrednim jak i na dokumentacji złożonej przed organem rentowym ustalił, że wnioskodawca jest osobą całkowicie niezdolną do pracy. Badający skarżącego lekarz orzecznik ZUS dokonał podobnego stwierdzenia w swym orzeczeniu, zaś komisja lekarska ZUS dysponowała tym samym materiałem dowodowym, który stanowił podstawę oceny stanu zdrowia w postępowaniu sądowym. Jej ocena okazała się jednak dalece nietrafna.

W okresie między badaniem przez lekarza orzecznika ZUS a badaniem przez Komisję lekarską ZUS ani pomiędzy tym badaniem a badaniem biegłego stan chorobowy wnioskodawcy nie uległ zmianie. Okoliczności te nie wynikają z opinii biegłego sądowego, który ocenił stan zdrowia skarżącego na datę złożenia wniosku o rentę. Gdyby zatem komisja lekarska ZUS prawidłowo oceniła stan zdrowia skarżącego, nie podważając opinii lekarza orzecznika ZUS, pozwany wydałby trafną decyzję, ustalającą prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na dalszy okres.

Nietrafne orzeczenie bez wątplenia obciąża organ rentowy i oznacza, że ponosi on odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania prawidłowej decyzji.

Postępowanie w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy prowadzone jest z udziałem lekarzy orzeczników, co wynika wprost z treści art. 14 ust. 1 cyt. ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ich wadliwa ocena zdolności ubezpieczonego do pracy oznacza zatem odpowiedzialność organu rentowego z tytułu odsetek, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony na etapie postępowania przed tym organem daje podstawę do dokonania prawidłowej oceny

a co za tym idzie do wydania trafnej decyzji. W tej sytuacji nie można przyjąć, że 30-dniowy termin do wydania decyzji jest liczony od dnia wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 28 października 2015 r., wydany w sprawie III AUa 611/15, opubl. LEX nr 1842523)

W sprawie prowadzonej przez Sąd Okręgowy w Łodzi o sygn. akt VIII U 2831/14 biegły sądowy dysponował takim samym materiałem dowodowym jak lekarz orzecznik i komisja lekarska ZUS. Dokonał tej samej oceny stanu zdrowia wnioskodawcy co lekarz orzecznik ZUS, odmiennej niż komisja lekarska, w skład której nie wchodził lekarz ortopeda, co stało się powodem zmiany zaskarżonej decyzji.

W tej sytuacji pozwany winien wypłacić wnioskodawcy odsetki za okres opóźnienia w przyznaniu świadczenia. Termin ten, w ocenie Sądu rozpoznającego przedmiotową sprawę winien być liczony od miesiąca, w którym organ rentowy wydał decyzję odmawiającą prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W tej dacie dysponował został bowiem zgromadzony pełen materiał pozwalający na prawidłowe orzeczenie o niezdolności P. B. do pracy.

Tezy powyższej nie zmienia konieczność ustalenia jakiego organ rentowy dokonał dopiero po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Okręgowego z dnia 22 września 2015 roku – dotyczącego potrącenia z przyznanego tym wyrokiem świadczenia nadpłaconego zasiłku dla bezrobotnych pobieranego przez skarżącego w okresie po wydaniu zmienionej decyzji – od 16 lipca 2014 roku do 11 stycznia 2015 roku. Okoliczność ta nie miała bowiem jeszcze żadnego wpływu na wysokość świadczenia, do którego prawo mogło być przyznane już w dniu wydania decyzji odmawiającej prawa do renty – 7 lipca 2014 roku.

Z tych względów Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję przyznając wnioskodawcy prawo do odsetek od należnego miesięcznego wyrównania renty (po odliczeniu nadpłaconego zasiłku dla bezrobotnych) poczynając od dni następujących po ustalonym w zaskarżonej decyzji (...). dniu każdego miesiąca spornego okresu – od 1 lipca 2014 roku do dnia wypłaty tego wyrównania.